

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci **žalobkyně: H. L.,** zastoupené JUDr. Vladimírem Kyselákem, advokátem se sídlem Příbram, Zahradnická 140, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3,** o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2004 č. j. OAM-3690/VL-11-HA14-2003, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp.zn. 24 Az 93/2004, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 4. 2004 č. j. 24 Az 93/2004 – 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 30. 4. 2004 č. j. 24 Az 93/2004 - 24 zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále i „stěžovatelka“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2004 č. j. OAM-3690/VL-11-HA14-2003, kterým nebyl žalobkyni udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), současně bylo rozhodnuto, že se na ni nevztahuje překážka vycestování dle § 91 téhož zákona. V odůvodnění rozsudku krajský soud zejména uvedl, že žalobkyně podala žádost o udělení azylu z důvodu pronásledování kvůli své odlišné sexuální orientaci, azylovou procedurou rovněž chtěla legalizovat svůj pobyt na území České republiky. Podle názoru soudu je známým jevem v každé zemi (včetně zemí s nejvyšším standardem ochrany lidských

práv), že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních i fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu k vzdělání, k výkonu určitých povolání apod. To však samo o sobě není ještě pronásledováním ve smyslu zákona o azylu. Ochranu formou azylu je možno přiznat pouze v případě, že by žadatel vyčerpal všechny dostupné prostředky, které mu poskytuje právní řád v zemi jeho původu, teprve tehdy, když ochrana poskytnutá v zemi původu je nedostatečná nebo není poskytnuta vůbec, nastupuje ochrana formou azylu. Z informací o situaci v zemi původu žalobkyně je zřejmé, že diskriminace osob s odlišnou sexuální orientací není součástí státní politiky ukrajinských státních orgánů. Legalizace pobytu rovněž nepatří mezi taxativně vymezené důvody pro udělení azylu. Podle krajského soudu tak žalobkyně nesplnila zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Stejně tak podle názoru krajského soudu ze skutečností uvedených žalobkyní ani z informací o situaci v zemi jejího původu nevyplývá, že by v případě návratu na Ukrajinu byl ohrožen její život nebo svoboda z důvodů uvedených v zákona o azylu.

Proti citovanému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně včas kasační stížnost, ve které uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka má za to, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázky ve věci jejího návrhu, a že nesprávně vyhodnotil skutkový stav, z něhož žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, když skutkový stav nemá oporu ve spise. Stěžovatelka trvá na všech skutečnostech, které dosud uvedla, zejména na tom, že má velké obavy z návratu na Ukrajinu, neboť její odlišná sexuální orientace je pro ukrajinské spoluobčany nepřijatelná, přičemž stěžovatelka za svého pobytu na území České republiky našla životní partnerku, která se stěžovatelkou sdílí stejné postavení osoby žádající o udělení azylu. Stěžovatelka se domnívá, že společný návrat na Ukrajinu je z hlediska jejich dalšího života v podstatě vyloučen. Podle jejího názoru hodnotil krajský soud otázku udělení azylu stěžovatelce z úplně jiného úhlu pohledu, než-li z pohledu běžného života ženy odlišné sexuální orientace žijící na Ukrajině. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu se zákonem, odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky a na vydané rozhodnutí. Námitku nesprávného vyhodnocení skutkového stavu věci pokládá žalovaný za neopodstatněnou a trvá na tom, že při posuzování žádosti stěžovatelky o udělení azylu postupoval v souladu se zákonem a vycházel z úplného a spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci. Stěžovatelka měla dostatečný prostor vyjádřit se ke všem okolnostem a důvodům, které ji vedly k odchodu z Ukrajiny a následnému podání žádosti o udělení azylu, měla také možnost seznámit se s informacemi, které byly shromážděny jako podklady pro řízení, a vyjádřit se ke způsobu jejich získání a případně je doplnit. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 4. 8. 2003 žádost o udělení azylu a jako její důvod uvedla, že je lesbického zaměření, proto ji rodina koncem roku 2001 vyhnala z domu. Také byla několikrát kontrolována policií, policisté se jí smáli a ponižovali ji, jednou ji odvedli na stanici, kde se vyptávali, proč je lesbička, asi po dvou až třech hodinách ji propustili. Na jednání policistů si stěžovatelka nikde nestěžovala. V roce 2001 na podzim byla na ulici ve vesnici, ve které žila, zbita třemi muži, přišla o zuby a byla

znásilněna. Napadení stěžovatelka neohlásila na policii, protože od police nechtěla být znova ponižována. O azyl požádala, protože neměla platné doklady a chce v České republice pobývat legálně. V případě návratu do vlasti se stěžovatelka obávala dalšího ponižování a toho, že by neměla kde žít. V pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu dne 1. 9. 2003 stěžovatelka zopakovala a doplnila problémy, které ji provázaly na Ukrajině jako osobu odlišné sexuální orientace. Stěžovatelka dále uvedla, že si vyřídila cestovní pas a turistické vízum s platností 15 dní, koncem února roku 2002 přijela do P., kde bydlela u známé, do doby podání žádosti o azyl zde pobývala nelegálně. Stěžovatelka očekávala, že jí bude udělen azyl, nechtěla zde pobývat nelegálně. V případě návratu do vlasti se stěžovatelka obávala ponížení ze strany ukrajinské společnosti, kromě jednoho zadržení neměla ve vlasti problémy se státními orgány, na Ukrajinu se však nechce vrátit.

Součástí správního spisu jsou také část Zprávy o dodržování lidských práv za rok 2002 na Ukrajině Ministerstva zahraničí Spojených států a Informace o Ukrajině Ministerstva zahraničních věcí ČR (mimo jiné o postavení osob s odlišnou sexuální orientací).

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud neshledal oprávněným stěžovatelkou uplatněný důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky ohledně splnění podmínek pro udělení azylu krajským soudem. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Právní otázkou, kterou se soud v předcházejícím řízení zabýval, je otázka, zda důvody uváděné stěžovatelkou, a to potíže, které měla ve vlasti s některými spoluobčany pro svou odlišnou sexuální orientaci, a snaha o legalizaci pobytu v České republice, lze označit za důvody pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Dle citovaného ustanovení se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, krajský soud se všemi těmito skutečnostmi zabýval a dospěl k závěru, že stěžovatelkou uváděné důvody nelze označit za azylově relevantní, proto jí nelze azyl dle ustanovení § 12 zákona o azylu udělit. V kasační stížnosti stěžovatelka uvádí, že trvá na všech skutečnostech, které dosud uvedla, zejména na tom, že má velké obavy z návratu na Ukrajinu, neboť její odlišná sexuální orientace je pro ukrajinské spoluobčany nepřijatelná. Z citovaného tvrzení, stejně jako ze skutečností uváděných stěžovatelkou v rámci řízení o udělení azylu, je zřejmé, že stěžovatelka se ve vlasti obává zejména chování svých spoluobčanů, tedy jednání soukromých osob. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem krajského soudu a konstatuje, že v případě stěžovatelky nejsou splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť nebylo prokázáno, že by stěžovatelka byla ve své vlasti pronásledována nebo by měla mít obavy z pronásledování z důvodů v zákoně uvedených, když pronásledování soukromými osobami nespadá pod zákonnou ochranu a proto z takového důvodu nemůže být azyl udělen.

Co se týče obecně formulované námitky stěžovatelky o tom, že krajský soud nesprávně vyhodnotil skutkový stav, z něhož žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, když

skutkový stav nemá oporu ve spise, Nejvyšší správní soud má za to, že zjištěný skutkový stav ve věci má oporu jak ve správním spise, tak ve spise soudním. Podle názoru Nejvyššího správního soudu provedl žalovaný ve věci řádné dokazování, když pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů (vycházel zejména z tvrzení stěžovatelky uváděných v žádosti o udělení azylu a v pohovoru k důvodům žádosti, z informací o situaci na Ukrajině Ministerstva zahraničí Spojených států a Ministerstva zahraničních věcí ČR), na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Rovněž krajský soud vycházel z dostatečných pokladů potřebných pro rozhodnutí, ve věci provedl řádné dokazování a dospěl ke stejným právním závěrům jako žalovaný. Nejvyšší správní soud přijaté závěry sdílí a v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatelka podala také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu